

MUNI
MED

FORMY EDUKACE

Natália Beharková

Formy edukace

- organizační rámec výuky, tj. vyučování a učení
- souhrn organizačních opatření a uspořádání výuky (vzdělávání) při realizaci určitého vzdělávacího procesu

***„s kým a jak“
pracujeme***

***„kde“ edukace
probíhá***

Formy edukace – dělení (Palán, 2002)

- časové uspořádání
- edukační (vyučovací) prostředí
- organizační uspořádání studujících
- interakce lektor – posluchač
- stav systému, v nichž vzdělávání probíhá
- zaměření pg. akce

přímá

nepřímá

smíšená

Volba formy edukace

Vždy s ohledem na:

- vytýčený **cíl**
- **obsah** probíraného tématu
- připravenosti a individuálním/specifickým potřebám **edukanta**

Individuální forma edukace

Vhodná metoda:

- rozhovor
- vysvětlování
- instruktáž

- zohledňuje individuální potřeby konkrétního edukanta
- probíhá na pokoji, v ambulanci, vyšetřovně

Výhody	Nevýhody
❖ edukační plán je stanoven dle individuálních potřeb konkrétního edukanta	❖ kooperace/ výměna zkušeností edukanta s dalšími edukanti není možná
❖ přizpůsobení tempa, obsahu edukace a potřebám edukantovi	❖ časová neefektivita edukátora vzhledem k počtu edukantů
❖ opakovaná zpětná vazba mezi účastníky (edukátorem a edukantem) – prostor pro ověření pochopení osvojených poznatků, prostor pro dotazování...	
❖ efektivita učení	
❖ motivace a aktivita edukanta	
❖ osobní vztah mezi zainteresovanými	
❖ pro osoby se specifickými potřebami učení, sníženým intelektem, nedostatečnou gramotností, emocionální nestabilitou...	

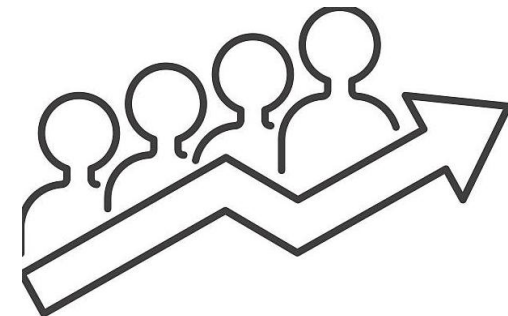
Skupinová forma edukace

- Vhodná **metoda**:
- diskuse
 - brainstorming
 - sdílení zkušeností
 - vysvětlování
 - Instruktaž
 - nácvik

- různě velké skupiny, **individuální počet edukantů ve skupině** např. párová výuka počet 2 osob, nebo optimální 3-5
- nejčastěji – svépomocné skupiny, lázeňská rehabilitační péče, léčebná péče v léčebnách/ozdravovnách
- možnosti využití – zdravý i chronicky nemocní jedinci
- vedení skupiny – edukátor nebo zkušený edukant
- vznik skupiny - neformálně – na základě vlastního zájmu
 - formálně – na základě kritérii (např. druh nemoci, úroveň vědomostí/dovedností, pohlaví, věk);
heterogenní a homogenní skupiny
- zohledňujeme míru kritérií, interpersonální vztahy event. přání členů skupiny

Výhoda / nevýhoda homogenní skupina & heterogenní skupina

Nevýhoda – nerovné zapojení edukantů ve skupině

Hromadná (frontální) forma edukace

- široký záběr edukantů
- obsah stejný pro všechny edukanty
- přednáška, seminář, výklad učiva

výhody	nevýhody
❖ časová efektivita	❖ omezení individuálního přístupu a potřeb konkrétního edukanta
❖ sdělení stejného obsahu všem edukantům	❖ minimální zpětná vazba
	❖ pasivita edukantů

MUNI
MED

METODY EDUKACE

Edukační metoda

Methodos (řecké slovo) – cesta k něčemu,
postup k určitému cíli

☐ Cílevědomé a promyšlené působení edukátora, který aktivizuje edukanta v jeho učení tak, aby byly efektivně naplněny cíle učení (Juřeníková, 2010)

Při volbě metody VŽDY přihlédnout:

- ✓ k osobnosti edukanta
- ✓ zdravotnímu a psychickému stavu edukanta, věk
- ✓ dosavadním dovednostem, zkušenostem
- ✓ vytýčenému cíli, obsahu sdělení/učiva, formě edukace
- ✓ prostředí kde bude Ed. probíhat
- ✓ praktický aspekt, efektivnost, pozitivní přínos pro účastníky
- ✓ zkušenosti edukátora, schopnost zvládnout určité metody a prostředky – pg. vlohy

www.samdowning.com

Kritéria rozhodování pro volbu metody

- Zdravotní stav a možnosti edukanta (aktuální i výhledově)
- Efektivnost (povede zvolená metoda Ed. k cíli?)
- Kolik času vyžaduje?
- Je reálná? (pomůcky, možnosti, schopnosti)
- Vyvolává pasivní či aktivní přístup?
- Jaké tempo udává?
- Jakou míru kontroly vyžaduje?

Ed. metody v ošetrovatelství (Nemcová, Hlinková, 2010, s. 165-166):

- **aktivita edukátora a edukanta** – *tradiční* (rozhovor, přednáška, vysvětlování, diskuse, demonstrace a nácvik) *alternativní* (hra, simulace, programové učení)
- **cíle Ed.** – metody na dosažení cílů – kognitivních, afektivních, psychomotorických
- **ošetrovatelských diagnóz** – řešení problému deficitu vědomostí a deficitu zručností
- **věku edukanta** – dětský, dospělý, geriatrický P/K
- **etapa (fáze) Ed. procesu** – metody motivační, expoziční, fixační a evaluační

Klasifikace výukových metod (Průcha, 2009, s. 196)

	Metody <u>slovní</u>	Metody <u>názorně-</u> <u>demonstrační</u>	Metody <u>dovednostně-</u> <u>praktické</u>
<u>Klasické</u> výukové metody	vyprávění vysvětlování přednáška práce s textem, knihou rozhovor	předvádění a pozorování práce s obrazem instruktáž	napodobování manipulování, laborování a experimentování nácvik dovedností produkční metody
<u>Aktivizující</u> metody	metody diskusní; heuristické, řešení problému; metody situační; metody inscenační; didaktické hry		
<u>Komplexní</u> výukové metody	frontální výuka; skupinová a kooperativní výuka; partnerská výuka; individuální a individualizovaná výuka; samostatná práce žáků; kritické myšlení; brainstorming; projektová výuka; výuka dramatem; otevřené učení; učení v životních situacích; televizní výuka; výuka podporována PC		

Vysvětlování

– využití v případě, nemůžeme-li se opřít o edukantovi předchozí zkušenosti

Cíl - pochopení příčin, souvislostí, podstaty zkoumaného jevu
- kognitivní

Uplatnit – systematicčnost, logiku, souvislost a návaznost, srozumitelnost, fakta

Vhodné doplnit – názornými pomůckami (modely, schémata atd.)

Rozhovor

– účel – sběr informací, sdělení nových poznatků, upevnění a opakování již probraného

Zásady kladení otázek:

- ❖ důsledná příprava
- ❖ spisovný a kultivovaný projev
- ❖ jasná, srozumitelná, jednoduchá K. (vyhnout se souvětím, odborným výrazům, slangu atd.)
- ❖ nesmí být sugestivní
- ❖ logická posloupnost
- ❖ 1 otázka = 1 problém
- ❖ čas na promyšlení, trpělivost
- ❖ vyhnout se jednoslovným odpovědím Ano/Ne
- ❖ odpovědi edukanta – správná, částečně správná, nesprávná

Přípravná a plánovací fáze rozhovoru

S kým?

- s kterým P/K bude, chce, potřebuje K.

Proč?

- cíl rozhovoru

Co?

- obsah rozhovoru vyplývající z cíle

Jak?

- formulace otázek, uplatnění zásad správného vedení rozhovoru

Kdy?

Kde?

Konzultace

- setkání s odborníkem, poradcem
- projednání problému edukanta
- vyjasnit nejasnosti
- zkonzultovat doporučení, opatření

kombinace s instruktáží, vysvětlováním

Demonstrace činnosti

vhodná metoda pro individuální Ed. nebo nácvik v malé skupině

Zásady:

- po demonstraci činnosti má následovat motorický trénink (nácvik konkrétní zručnosti)
- důsledná příprava
- prostor pro vidění a slyšení

Instruktaž a praktické cvičení

– Instruktaž

- ❖ teoretický úvod před praktickou činností – info (výstižné, stručné, zásadní)
- ❖ navazujeme na již osvojené teoretické znalosti edukanta
- ❖ nejčastěji – slovem (možné doplnění o písemný materiál)

1. ukázka

- ❖ osvojení si psychomotorické dovednosti
- ❖ prvé předvedení – pomalejší, názorné, se slovním komentářem, důrazem na správnost provedení
- ❖ zopakování postupu – v tempu, kt. má edukant dosáhnout
- ❖ upozornění na event. chyby, kt. by se mohl edukant dopustit a vyvarovat

Praktické cvičení = vlastní nácvik

- ❖ individuální V skupinový (2 a více osob ≤ 10)
- ❖ etapovitý nácvik v krocích
- ❖ demonstrace osvojené činnosti jedním z edukantů (slovní komentář edukátora, upozornění na event. chyby, kt. by se edukanti mohli dopustit)
- ❖ praktický nácvik všech edukantů ve skupině

První nácvik – náročný, nekoordinovaný

Edukant – „příznivý“ /stabilizovaný stav (ne akutní fáze nemoci)

Edukátor – **příprava** na nácvik, čas, trpělivost, koncentrace, vstřícnost, motivace
detekce chyb hned na začátku (špatně osvojený přístup se těžko napravuje!)

Metoda tištěného slova (Práce s textem) I.

- leták, brožura, plakát, článek v časopisu/knize
- nesmí být jediným zdrojem edukace

výhoda – oslovení větší cílové skupiny; pro P/K s poruchou sluchu

Zásady:

- materiál v písemné formě – ZP musí znát jeho obsah a orientovat se v něm
- poskytnout materiál pouze edukantům – cílové skupiny (věk, gramotnost, smyslové vnímání, zdravotní problém atd.)
- doplnit další metodou – vysvětlení, konzultace

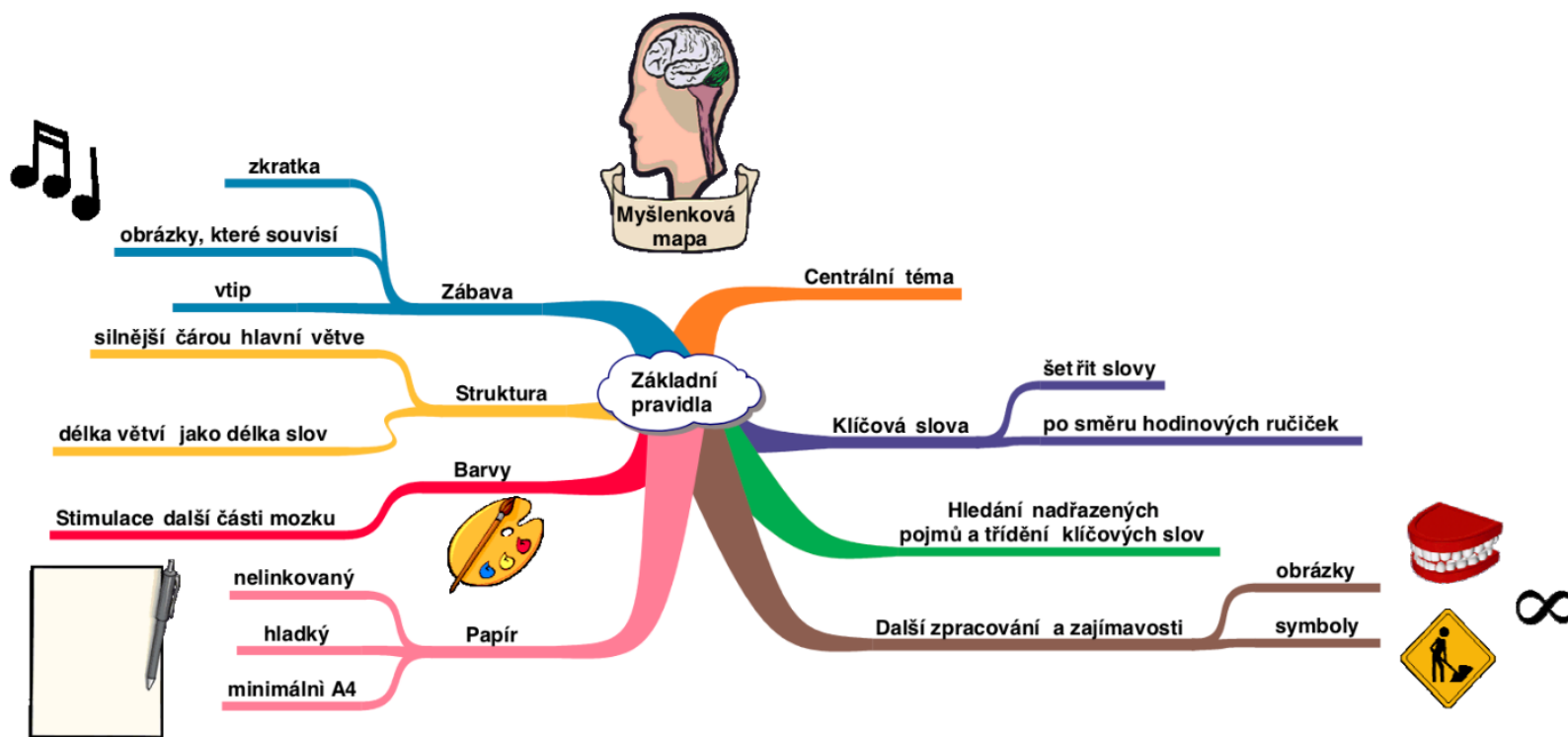
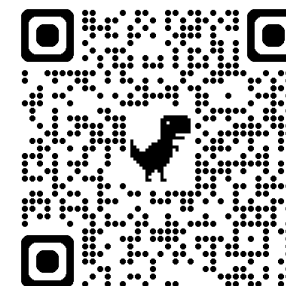
Metoda tištěného slova (Práce s textem) II.

Zásady sestavení písemného materiálu:

- jasný cíl
- cílová skupina
- využití – pro celou skupinu, nebo nutná korekce určité informace pro určitý typ edukantů
- jazyk a styl přizpůsobit „čtenářům“ a účelu, kterému má posloužit
- grafický dizajn – čitelnost, obrázky pro lepší pochopení, musí „oslovit a zaujat“
- respektovat specifika zdravotnického zařízení, vycházet ze standardů a norem

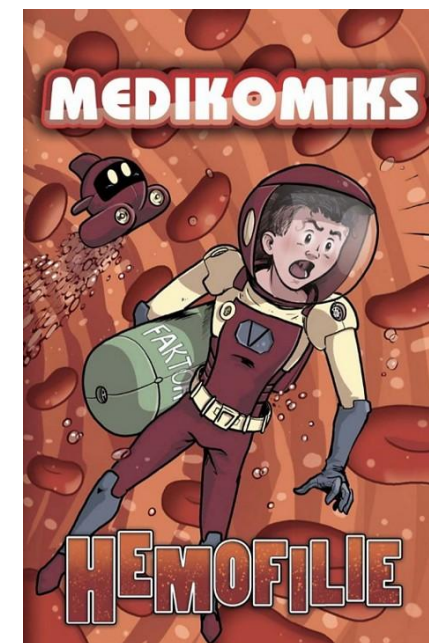
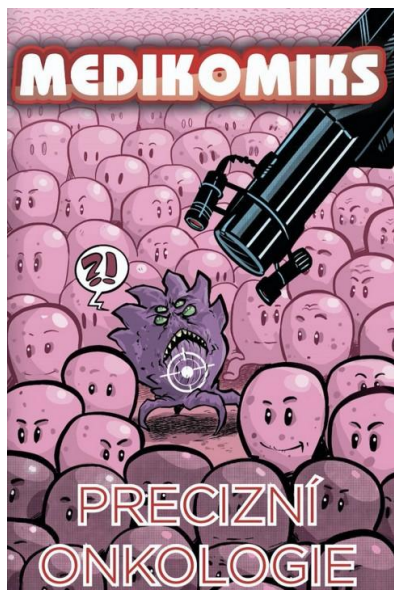
Myšlenkové mapy

Aplikace pro tvorbu myšlenkových map

Medikomiks

<https://www.mojemedicina.cz/pruvodce-pacienta/Medikomiks.html>

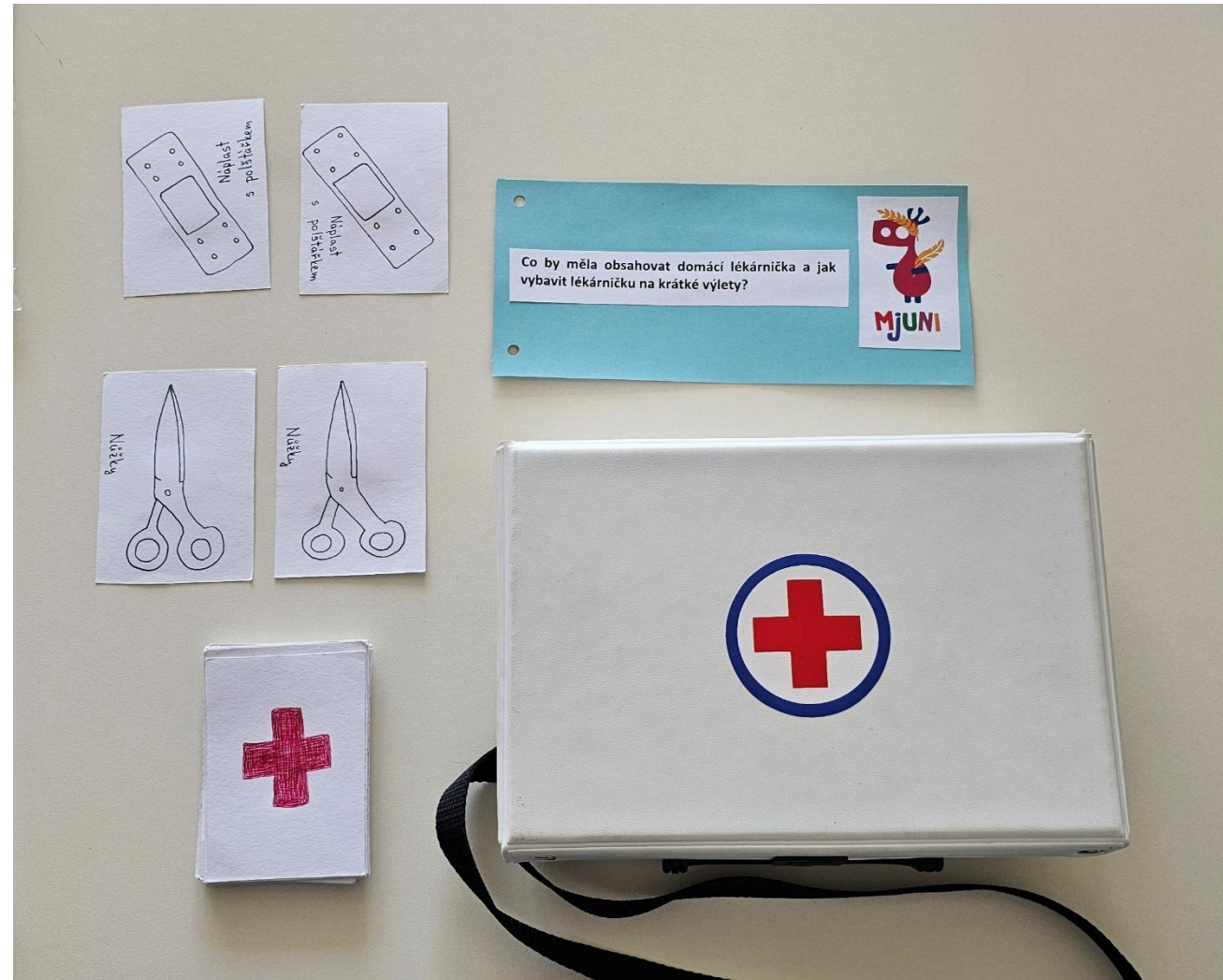
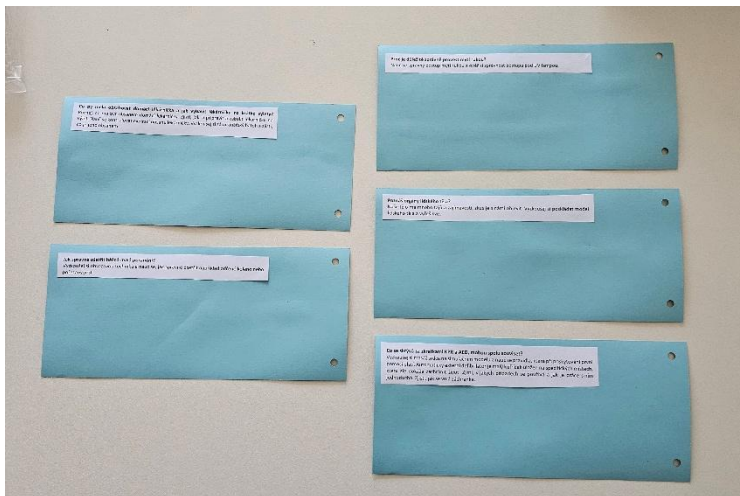
Hry

- na začátku obeznámit s cílem, úkoly a pravidly – hra by se neměla přerušovat
- vhodné prostory
- zohlednění času , který hra vyžaduje

pexeso, puzzle, křížovky...

Hry

Zdroj fotografií: Mgr. Renata Masaříková, vrchní setra Nemocnice Kyjov

Úniková hra

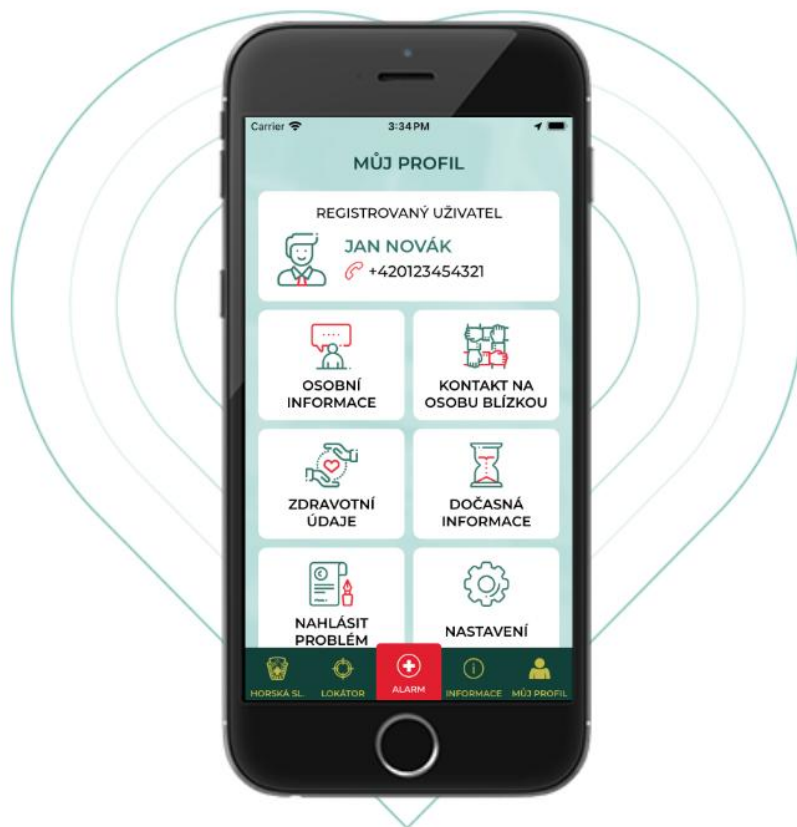
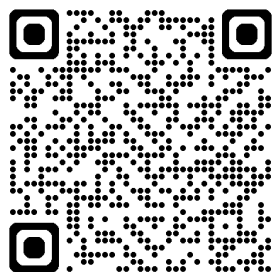
Mobilní aplikace

- uživatelsky komfortní
- bezpečnost a ochrana údajů

- s edukačním zaměřením
- selfmonitoring a sdílení s lékařem

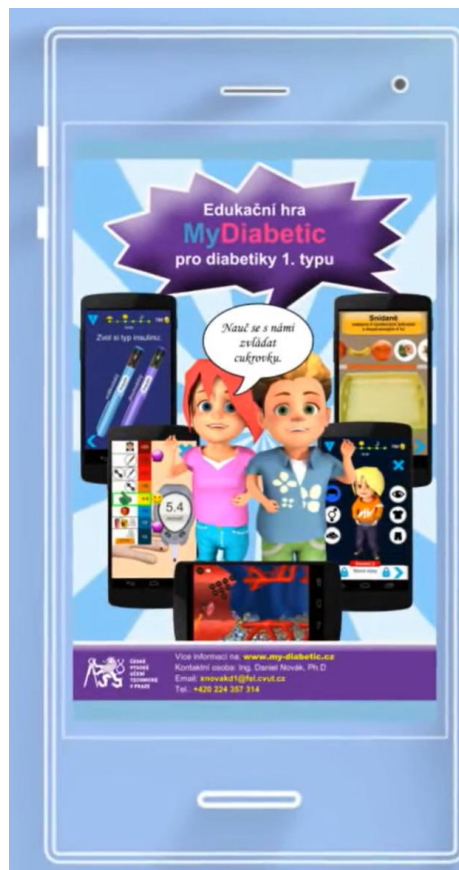
Mobilní aplikace

<https://www.zachrankaapp.cz/>

Mobilní aplikace

My Diabetic

Hlavní vlastnosti

Škola hrou

Staráte se o postavičku s diabetem

Jednoduché ovládání

Lze hrát i bez internetu

Mobilní aplikace

[mySugr](#)

ACCUCHEK®

Produkty Blog Zákaznický servis & produktová podpora E-SHOP

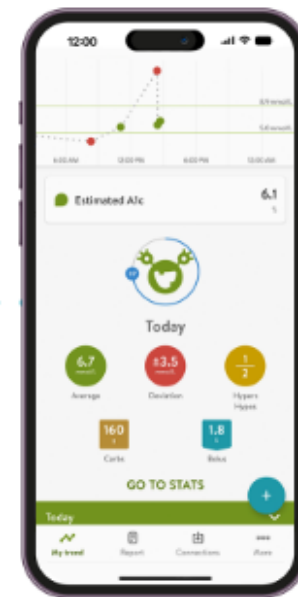
Domů > Produkty > Aplikace & Software > Aplikace mySugr

Produkty

Aplikace mySugr & glukometr Accu-Chek Instant

mySugr je jedna z nejpoužívanějších mobilních aplikací pro sledování a kontrolu cukrovky. Vytvořili ji sami diabetici, je proto "sítá na míru" přáním a potřebám těch, kteří s tímto onemocněním žijí. Naměřené hodnoty můžete po propojení s glukometrem Accu-Chek Instant sledovat v přehledném deníku přímo ve svém mobilu.

Download on the App Store GET IT ON Google Play

1 Začněte používat glukometr Accu-Chek Instant

2 Spárujte s aplikací mySugr pro snadný import dat pomocí Bluetooth

3 Sledujte zlepšení vývoje své glykémie

Mobilní aplikace

CF Hero

**Aplikace CF Hero
pomáhá s cystickou
fibrózou**

**pomůže Vašim pacientům
s CF lépe dodržovat
předepsanou léčbu**

Webové stránky – lepší péče

Lepší péče TĚMATA AMBULANCE PORADNA PRODUKTY AKTUÁLNĚ

Hledání

B BRAUN
SHARING EXPERTISE

CZ

Lepší péče

Seznamte se s Ally®,
systémem stomického
příslušenství pro každý
den

Celý článek →

PŘED A PO OPERACI

Úvod » Před a Po Operaci

V den před operací, tedy většinou v den příjmu do zdravotnického zařízení, začíná příprava pro bezproblémový průběh operace. Je omezen přísun potravy, tekutin a jsou podány potřebné léky. Operace probíhá při znečištění těla pomocí anestezie. Lokální anestezie znečišťuje malou oblast těla a může být podána jako masť, sprej, gel nebo injekce. Náročnější operace probíhají při anestezii celkové, kterou zajišťuje anesteziologický tým. Po operaci jsou podávány léky proti bolesti. Úleva od bolesti je nezbytná, abyste si mohli odkašlat, zhluboka dýchat, vstát z postele, projít se a postupně se vrátit do normálního života.

Témata

Péče o stomie >

Ledviny >

Hojení ran >

Před a po operaci >

Hygiena a dezinfekce >

Ortopedie >

Urologie a cévkování >

Výživa >

Zdravý životní styl >

Před operací

Příprava na operaci je jednou z etap léčby, která umožní lepší průběh i výsledek vlastní operace a pomůže s rychlejším návratem pacienta do normálního života. Pří...

Dozvědět se více →

Prevence infekce

Po provedení operativního zákroku vždy existuje určité riziko vzniku infekce, které komplikuje léčbu a nežádoucím způsobem prodlužuje dobu...

Dozvědět se více →

V nemocnici

Hospitalizace v nemocnici a očekávání nadcházející operace je stresem i pro ty nejdůležitější pacienty. Je důležité se s aspekty nastávajícího operativního zákroku...

Dozvědět se více →

Rekonvalescence

Rekonvalescence je období po nemoci, úrazu nebo provedení operativního zákroku až po uzdravení a návrat do běžného života. Během tohoto období...

Dozvědět se více →

Péče o rány a jizvy

Po úrazu, popálení nebo prodláhané operaci zůstává po zhojení rány jizva. Při pravidelných pooperačních nebo poopálených kontrolách provádí lékař...

Dozvědět se více →

Výživa operace

Jednou z důležitých podmínek správné pooperační výživy je dodržování stravovacího režimu. Nejlepší je jíst malá jídla vícekrát denně. Tělo...

Dozvědět se více →

Nejčastější zákroky

Při chirurgických operacích jsou s použitím přístrojové techniky prováděny operativní výkony, vedoucí k vyšetření a léčbě nemoci nebo zranění. Druhou, neméně...

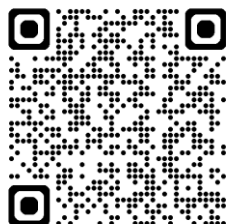
Dozvědět se více →

Mobilní aplikace – lepší péče

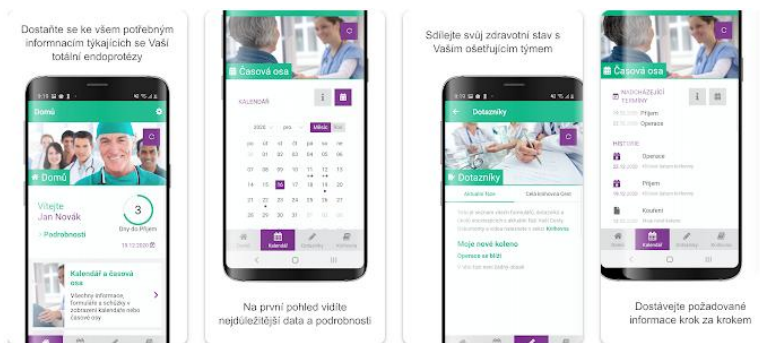
Pacientská
cesta

Pacientska cesta

cíl:

- připravit pacienta na vlastní operaci – důsledná edukace
 - ✓ v několika fázích **Pacientská mobilní aplikace ForPatientApp**
 - ✓ dekolonizační balíček Prontoderm a video
- včasná rekonvalescence
- aplikace nejmodernějších léčebných postupů a doporučení
- minimalizovat rizika spojená s infekcí během operačního výkonu

Mobilní aplikace

<https://www.mou-mindcare.cz/> pro onkologicky nemocné, podpora duševního zdraví a životní spokojenosti

<https://nepanikar.eu/> první pomoc při psychických potížích

Mobilní aplikace

– <https://www.mou-mindcare.cz/> pro onkologicky nemocné, podpora duševního zdraví a životní spokojenosti

Vstoupit do programu

Vyberte prosím ze dvou následujících možností:

Mám kód 📄

Kód zatím nemám 📄

Pro vstup do programu musíte být přihlášení pomocí vstupního kódu

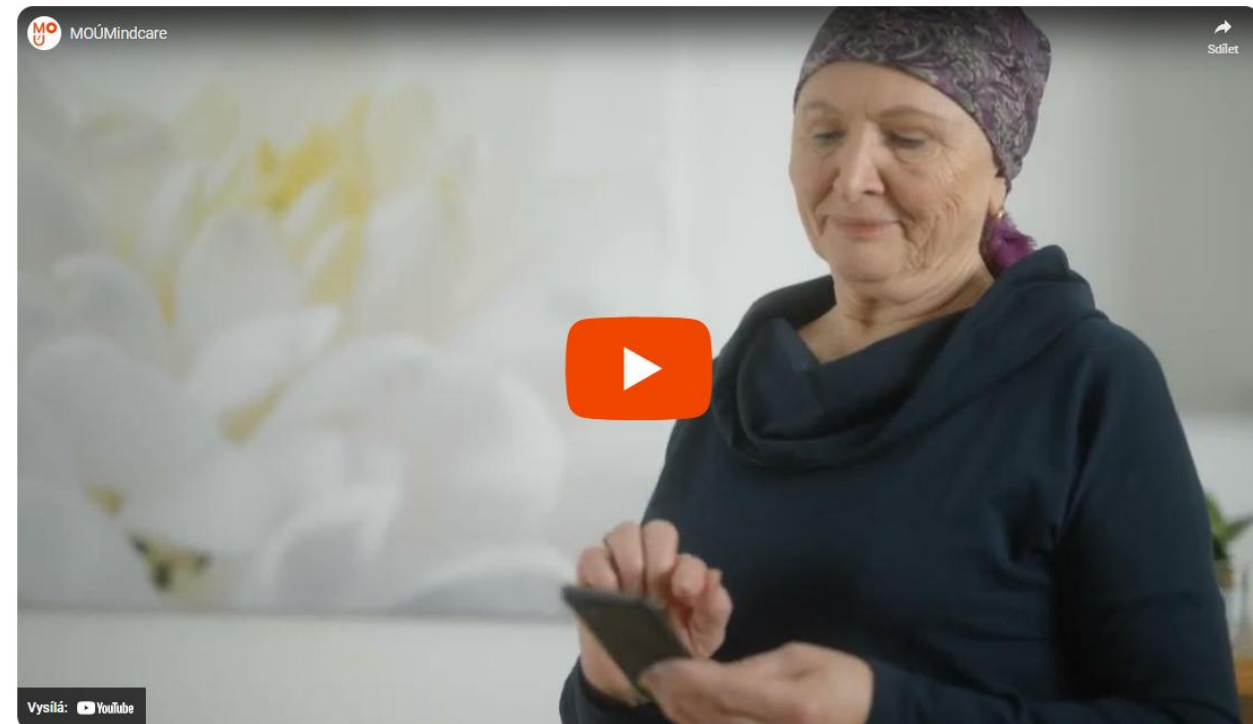

MOUMindCare

Domů → O programu

O programu

MindCare je výzkumem podložený program pro rozvoj a podporu Vašeho duševního zdraví a životní spokojenosti.

Mobilní aplikace

[TORK Hygiena rukou](#) [Tork VR Clean Hands Training](#)

stažení aplikace přes Google Play

[App ukázka VR](#)

Kontakty

Vaše podnikání Produkty Služby Trvale udržitelný rozvoj Hygiena

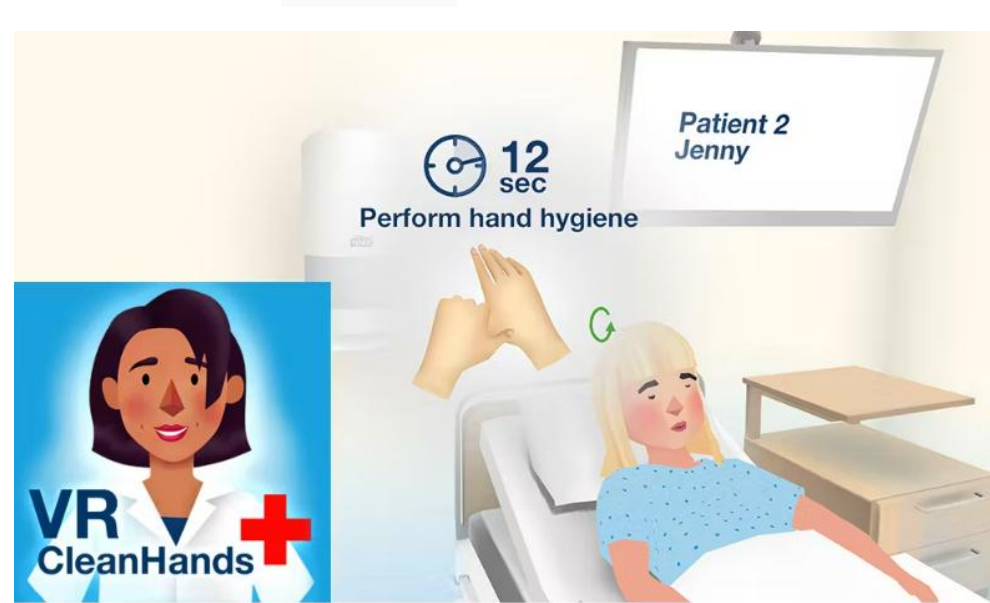
Home > Clean Care programu > Zdravotnictví > Virtuální realita

Školení týkající se hygieny rukou

Správná hygiena rukou je považována za jeden z nejdůležitějších způsobů prevence a kontroly infekce ve zdravotnických zařízeních. Naše řešení školení vycházející z 5 momentů hygieny rukou Světové zdravotnické organizace umožňuje vám i vašim zaměstnancům vzdělávat se a zlepšovat se v každém z těchto kritických okamžiků – ve virtuální realitě.

Zlepšete hygienu rukou ve virtuální realitě

Tork VR Clean Hands Training and Education je zábavná a interaktivní hra, která je speciálně navržena tak, aby školení týkající se hygieny rukou bylo poutavější a inspirativnější než dříve. Přijměte roli zdravotní sestry nebo lékaře, nasadte si náhlavní soupravu pro VR a připravte se na novou směnu ve virtuálním oddělení. V sérii skutečných životních situací si procvičte každý z 5 momentů hygieny rukou Světové zdravotnické organizace – a budete přitom používat vlastní ruce. Nepodařilo se vám napopravit spinit všechny požadavky Světové zdravotnické organizace? Zkuste to znovu a brzy dosáhnete vynikajících standardů hygieny rukou – jak ve virtuálním, tak v reálném prostředí.

MUNI
MED

Edukační videa

- Trend sdílení potřebných informací srozumitelnou formou vhodnou pro různé cílové skupiny

MOU

MOU Masarykův onkologický ústav

Vyhledávat na webu... Pro zaměstnance CS/EN

MOU Pro pacienty Pro odborníky Kariera Kontakty Aktuální opatření

Vše o zhoubných nádorech

- Druhy zhoubných nádorů
- Vyšetřovací metody
- Léčebné metody
- Klinické studie

Než k nám přijдете

- Centra pro diagnostiku a léčbu
- Jak se objednat
- Seznam ambulancí
- Druhý názor
- Konzilijní ambulance
- Respirační infekce
- UA pacient

Péče a služby

- Hospitalizace
- Cizinci a samoplátcí
- Úhrady transportu
- Ceniky výkonů a služeb
- Ombudsman
- Pacientská rada
- Desatero onkologické péče
- Cvičení pro pacienty
- Duchovní služby

Vše o prevenci

- Jak předcházet rakovině
- Jak včas odhalit rakovinu
- Screeningové programy
- Prevence po onkologické léčbě
- Workshopy o prevenci
- Podcast

Pracoviště MOU

- Kliniky a oddělení
- Informační a edukační centrum
- Lékařna
- Poradny
- Ostatní

Informační a edukační centrum ↓

Informační a edukační centrum (IEC) je zodpovědné za tvorbu a přípravu edukačních materiálů a kampaní pro pacienty a veřejnost. Naleznete u nás nespočet informačních brožur a návodů, které Vám pomohou snadněji pochopit problematiku prevence, onkologické léčby i předoperační a pooperační péči. Nabízíme také možnost využití počítače s připojením k internetu a barevnou tiskárnu. V případě potřeby Vám také rádi okopírujeme či oskenujeme potřebné dokumenty.

Pracovnice IEC poskytují základní edukaci každého nového pacienta MOU. Pacientům i jejich blízkým poskytují materiály, vysvětlí vše potřebné. V IEC jsou zdarma k dispozici tiskové materiály týkající se léčby, operací, nemocí, výživy, a dalších témat souvisejících s onkologickým onemocněním. Veškeré edukační materiály máme v tištěné podobě, v elektronické podobě ke stažení, v audio formátu i ve formě videa. V IEC je pacientům k dispozici počítač, tiskárna, kopírka i scanner.

1 Co nabízíme

Edukační materiály
Informační a edukační materiály nabízíme v tištěné podobě v IEC nebo volně ke stažení níže. K dispozici jsou také edukační videa a audio nahrávky brožur.

Konzultace
Jme Vám k dispozici na bezplatné nádorové lince vždy od pondělí do pátku v čase 7:30-15:00.

Informační a edukační centrum

- 1 Co nabízíme
- 2 Vzdělávání a projekty
- 3 Kde nás najdete

Jak se objednat ?

Edukační video ozařování dětí v MOU

Ozařování dětí v MOU

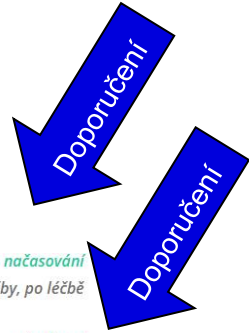
Léčíme také dětské pacienty. Onemocnělo Vaše dítě a čeká jej ozařování? MOU vytvořil ve spolupráci s Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně edukační video pro ozařované děti.

MOU Video pro děti - brněnská onkologie Kopírovat ...

[Edukační materiály a Edukační videa](#)

MUNI
MED

Neuropatie rukou – edukační video

načasování
během léčby, po léčbě

náročnost
1 - lehká

Zadejte hledaný výraz

ONKofit

CVIČENÍ KDE CVIČÍME PODPŮRNÁ PÉČE WEBINÁŘE PŘÍBĚHY O NÁS

Cvičení pro onkologické pacienty připravené odborníky na míru dle diagnóz

VYBRAT CVIČENÍ >>

Proč začít cvičit?

Studie prokázaly příznivý vliv pravidelných pohybových aktivit na zlepšení zdravotního stavu onkologických pacientů.

Pohybová aktivita pozitivně působí na:

- Únavu
- Nespavost
- Nevolnost
- Imunitu
- Kondici
- Psychiku

ZOBRAZIT VÍCE >>

Cvičení při neuropatii rukou

Edukační video pro pacienty trpící neuropatií rukou. Vhodné před, v průběhu i po onkologické léčbě.

MOU Cvičení při neuropatii rukou

NEUROPATIE RUKOU

Edukační video pro pacienty před v průběhu i po onkologické léčbě.

MOU Masarykův onkologický ústav

Sdílet

Vysílá: YouTube

Simulace

Pro laiky, pacienty

- Učení na základě modelové situaci –
příprava P/K na reálnou situaci
- Ed. rodičů o febrilních křečích, nácvik
PP, diabetik/celiak výběr vhodného jídla
z jídelního lístku

Ve výuce

- Nursing Simulation - ā ošetrovatelská simulace:
- by měla mít podrobný scénář s jasně stanovenými cíli učení
- obsah scénáře vytváří pedagogové a odborníci
- jsou navrženy tak, aby studenti mohli dokončit výukové cíle v době
vyhrazené pro scénář klinické simulace

více info:

- International Nursing Association for Clinical and Simulation Learning ([INACSL](#))

– [INACSL HEALTHCARE SIMULATION STANDARDS OF BEST PRACTICE WITH THE SUPPORT AND INPUT OF THE GLOBAL COMMUNITY](#)

- [LAERDAL](#)

- [HEALTHY SIMULATION](#)

MUNI
MED

E-learning

- sebevzdělávací metoda
- vzdělávací proces, využívající informační a komunikační technologie – k tvorbě kurzů, k distribuci studijního obsahu, komunikaci mezi studenty a pedagogy a k řízení studia;
- ne/výhody
- dělení podle obsahu: otevřené – k dispozici všem zájemcům o studium
uzavřené – pro specifický okruh studentů (CVŽ NLZP, předměty na LFMU)

Katalog e-learningu na MU

V katalogu e-learningu prezentují učitelé MU využití elektronické podpory výuky ve svém předmětu. Vybrali jsme pro Vás:

Nejlepší z Katalogu e-learningu

100 nejlepších v PDF

Vyhledávání

Název předmětu nebo jméno učitele

Vyhledat předměty V katalogu je zařazeno 487 předmětů.

Dle fakult

- LF
- FaF
- FF
- PrF
- FSS
- PIF
- FI
- PDF
- FSpS
- ESF

S e-learningem se na Masarykově univerzitě dnes už setkává téměř každý student. Představuje především elektronickou podporu kontaktní výuky, ale nachází svoji roli i v plně online kurzech. A tak výuku na naší univerzitě... [celý text](#).

— doc. Ing. Michal Brandejs, CSc.

Aktualizováno: PrF:MP106Z Římské právo I

K dalším metodám patří:

- Alternativní metody – *kruh rozhodnutí, karta očekávání, pravda nebo lež, kognitivní mapování, pořadí na nástěnce, drž se svého plánu*
- Modifikované metody – *životní přímka, kruh, snow-balling*

Tab. 3.4. Alternatívne metódy využívané v ošetrovatelstve (modifikované podľa Hlinkovej, 2002)

SESTERSKÁ DIAGNÓZA: DEFICIT VEDOMOSTÍ	
DIDAKTICKÁ METÓDA	CHARAKTERISTIKA METÓDY
<i>Metóda načúvania a interpretácia stavu ohrozenia, nebezpečenstva</i>	Edukant pozorne počúva príbeh pacienta s rovnakou diagnózou. Keď si myslí, že pacient v príbehu robí niečo nebezpečné, čo ohrozuje jeho zdravie, upozorní sestru, alebo si robí poznámky. Napokon spolu vedú rozhovor o vhodnom alebo nevhodnom správaní pacienta s rovnakými zdravotnými problémami.
Kruh rozhodnutí	Edukant rozmýšľa nad dôsledkami rozhodnutí týkajúcich sa jeho zdravotného stavu.
Karta očakávania	Edukant si sám alebo so sestrou navrhne vlastný súbor očakávaní.
Pravda alebo klamstvo	Edukátor poskytne pacientovi výroky, ktoré súvisia s témou edukácie, pričom len polovica výrokov je správna; pacient musí kartičky s výrokmí usporiadať podľa správnych a nesprávnych tvrdení.
Kognitívne mapovanie	Edukant v priebehu edukácie vytvára kognitívne mapy, jasne a tvorivo označí to, čo sa naučil alebo čo plánuje urobiť, čo chce vedieť.
Poradie na nástenke	Edukant dostane kartičky, kde sú napísané rôzne aktivity pre pacienta na zvládnutie nejakého konkrétneho problému; očísľuje ich a zoradí na nástenku, čo by urobil ako prvé, druhé atď.
Drž sa svojho plánu	Edukant by sa pomocou tejto metódy mal pevne rozhodnúť, že bude používať získané vedomosti z praxe; kľúčom je kombinácia, situácia a môj plán.
SESTERSKÁ DIAGNÓZA: DEFICIT ZRUČNOSTÍ	
Demonštrácia	Edukant napr. získava zručnosti pri samovyšetrení pomocou modelu, na ktorom má možnosť precvičiť si tieto jednotlivé výkony.
<i>Môj chorý kamarát (bábika)</i>	Dieťa sa pomocou bábiky veľkosti dieťaťa oboznamuje s očakávanými diagnostickými a terapeutickými postupmi, prípadne ho ošetruje samotné dieťa (napr. kolostómia, aplikácia inzulínu).
Pexeso	Ide o aktívny a zábavný spôsob opakovania vedomostí; edukátor pripraví dvojice kartičiek, na jednej z dvojice je problém, pojem, názov, obrázok a na druhej strane vysvetlenie pojmu, aktivity, čo má dieťa robiť; úlohou bude priradiť k sebe kartičky s rovnakým obsahom.

**Alternatívne
metody
využívané v
ošetrovatelství**

DIDAKTICKÁ METÓDA	CHARAKTERISTIKA METÓDY
ŽIVOTNÁ LÍNIA – PRIAMKA	Na priamku sa naznačia životné udalosti – narodenie a súčasnosť, v druhej časti sa naznačí ochorenie, zdravotný problém. Edukant sa zamyslí, čo chce on a jeho rodina dosiahnuť, aké zmeny môžu realizovať vo svojom živote a pod.
Kruh	V strede kruhu sedí lekár, sestra alebo člen edukačného tímu a oproti nim sedia edukanti. Kladú sa otázky a využívajú sa argumenty na rozvoj empatických schopností a asertívneho správania, prípadne iných schopností.
Brainstorming	Cieľom je získať čo najväčší počet návrhov, postojov, názorov a myšlienkových nápadov v čo najkratšom čase. Metóda má zvláštnu prednosť – zjednocuje skupinu, teda je vhodnejšia pre skupinovú edukáciu.
Heuristická metóda – DITOR	D: definuj problém, I: informuj sa, T: tvor riešenia, O: ohodnoť riešenia, R: realizuj riešenie Možné využitie: pri vyučovaní napr. problematiky riešenia problémov prostredníctvom rôznych techník.
Bzučiace skupiny (buzz groups)	Cieľom je aktivizácia edukantov po dlhšom časovom úseku bez aktivity. Vhodné je kombinovať túto metódu napr. s metódou vysvetľovania. Edukanti zvyčajne v priebehu určeného časového limitu prediskutujú tému v dvojiciach a potom môžu nasledovať odpovede na ich otázky.
Analýza prípadu (case study)	Metóda je založená na prešetrení, analýze a diagnóze podrobného opisu problému alebo situácie. Problém môže byť skutočný alebo simulovaný, metóda vyžaduje vnorenie sa do problému a jeho následné rozlúštenie.
Hranie rolí (role play)	Táto metóda umožňuje demonštráciu schopností, nápadov, predstáv a pocitov v simulovaných situáciách na základe skutočnej životnej skúsenosti.
Kruhy (rounds)	Edukanti sedia v kruhu a vyjadrujú sa k danej téme jeden po druhom. Metódu možno využiť na hodnotenie, riešenie problému, pozitívnu motiváciu alebo na zoznamovanie.
Snehová guľa (snow-balling)	Edukanti dostanú individuálny čas na premyslenie danej témy a potom o nej diskutujú v skupinách najskôr v dvojici, potom vo štvorici; skupiny sa spájajú až do vytvorenia celej skupiny. Práca v malých skupinách znižuje aktivitu dominantných klientov.
Situačné metódy	Predmetom analýzy je ucelená reálna situácia konfliktného charakteru zo života z praxe. Cieľom je vecný rozbor situácie, jadra problému, ale aj rozbor správania aktérov tejto situácie.

**Modifikované
metody
využívané
v ošetrovatelství**

MUNI
MED

DIDAKTICKÉ PROSTŘEDKY

Didaktické prostředky (Geschwinder a kol, 1995)

Nemateriální

- Metody
- Organizační formy výuky
- Vyučovací zásady

+ vědomosti
edukátora,
edukanta

Materiální

- Vyučovací pomůcky
- Žákovské pomůcky (potřeby)
- Učebny a jejich vybavení
- Didaktická technika

Předměty a jevy sloužící k dosažení vytýčených cílů, zahrnují vše, co vede ke splnění výchovně-vzdělávacích cílů (Maňák, Švec, 2003)

Didaktická pomůcka (Juřeníková, 2010, s. 48)

má plnit funkce:

- motivační
- názorná
- aktivizační
- rozšiřující, navazující a doplňující
- propojující teorie a praxe
- informační, logická

Výběr **vhodné** pomůcky

Funkčnost techniky

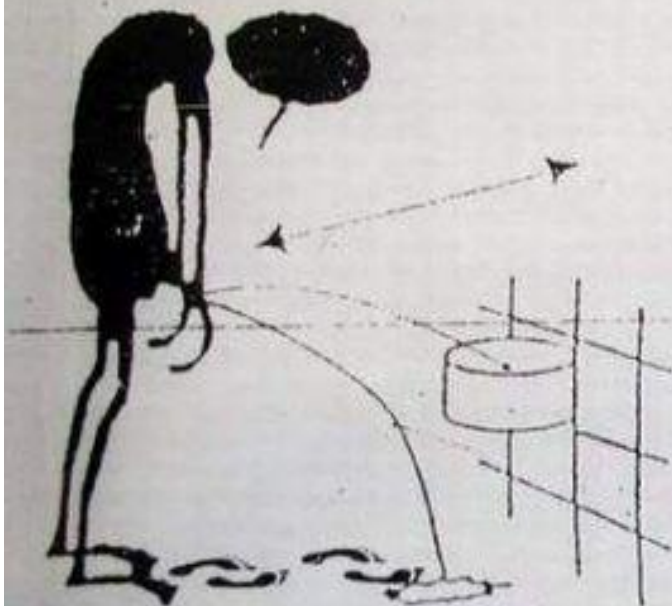
Efektivnost a smysluplnost využití
techniky

- jednoduchost použití pomůcky
- nerozptylovat pozornost edukantů množstvím pomůcek
- působení pomůcky/techniky po nezbytně nutnou dobu

NEDODRŽUJTE DISKRÉTNÍ VZDÁLENOST OD MUŠLE

nejste u bance

**NAOPAK PŘÍSTUPUJTE
CO NEJTĚSNĚJI !**

*Pro techniky: průsečík pomyslné svislice
vedené koncovým bodem zdroje
tlakové tekutiny a podlahy musí ležet
uvnitř průmětu mušle do roviny tvořené
podlahou místnosti*

Pro ostatní: stůjte tak, abyste nechcali na zem!!

Literatura

- Bajer, I. Brainwriting: efektivnější než brainstorming? online dostupné <http://www.mitvsehotovo.cz/2013/09/brainwriting-efektivnejsi-nez-brainstorming/> staženo 12.3.2015
- Magurová D., Majerníková L. *Edukácia a edukačný proces v ošetrovateľstve*, Martin: Osveta, 2009, s. 155, ISBN 978-80-8063-326-4
- Nemcová J., Hlinková E. *Moderná edukácia v ošetrovateľstve*, Martin. Osveta, 2010, s. 259, ISBN 978-80-8063-321-9
- Metodický portál: inspirace a zkušenosti učitelů, online dostupné na <http://clanky.rvp.cz/clanek/c/z/15019/VYUKOVE-METODY-KOMPLEXNI---1-CAST.html/>
- Palán, Z *Formy vzdělávání (výuky) dospělých*, online dostupné na <http://www.andromedia.cz/andragogicky-slovník/formy-vzdelavani-vyuky-dospelych>
- Palán, Z. Andromedia.cz: Přednáška online dostupné z <http://www.andromedia.cz/andragogicky-slovník/prednaska> staženo 12.3.2015
- Průcha Jan *Pedagogická encyklopedie*, Praha: Portál, 2009, s. 936. ISBN 978-80-7367-546-2.
- Juřeníková, P., *Zásady edukace v ošetrovateľskej praxi* Praha: Grada, 2010, s. 80. ISBN 978-80-247-2171-2
- Průcha, J. *Moderní pedagogika*, 5. aktualiz. a doplněné vydání, Praha: Portál, 2013, ISBN 978-80-262-0456-5.